МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Сергій КВІТ

«01» травня 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю С3 «Міжнародні відносини» (галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»; освітньо-наукова програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»)

Схвалено
Вченою радою факультету соціальних наук та соціальних технологій
(Протокол № 6 від «19» травня 2026 р.)

КИЇВ – 2026

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту зі спеціальності передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2026 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей.

Фахове вступне випробування за спеціальністю С3 «Міжнародні відносини» (освітньо-наукова програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії») має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів у галузі міжнародних відносин, уміння аналізувати міжнародну політику, обізнаності й розуміння зовнішньої політики України та інших країн, здобутих магістрами в результаті підготовки до вступного випробування, а також перевірку наявності аналітичних, прогностичних та комунікаційних навичок і загальних знань, які дозволять вступнику опанувати зазначену програму, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Фахове вступне випробування відбуватиметься в режимі онлайн на платформі DistEdu із застосуванням технологій комп'ютерного тестування та відеофіксацією процесу.

Система DistEdu забезпечує автоматичний розподіл тестових завдань і перевірку їхнього виконання. Результати тестування зберігаються в корпоративному хмарному сховищі та/або системі DistEdu.

ІІ. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С3 «Міжнародні відносини»

1. Схарактеризуйте ключові критичні теорії безпеки.
2. У чому полягають основні положення Копенгагенської школи безпекових студій?
3. Розкрийте сутність терміну "сек'юритизація" на прикладі певного безпекового кейсу (на Ваш вибір).
4. Як трансформувалася роль традиційних міжнародних організацій у XXI ст.?
5. Схарактеризуйте ключові напрями у феміністичних безпекових студіях.
6. Схаректеризуйте інституційну спроможність міжнародних організацій (на Ваш вибір) під час російської війни проти України.
7. Визначте основні засади міжнародної екологічної безпеки.
8. Політична роль НАТО у сучасних міжнародних процесах.
9. Якою є роль малих союзів у сучасних міжнародних відносинах? Проілюструйте на прикладі Люблінського або Веймарського трикутників.
10. Обґрунтуйте актуальність кібербезпеки в сучасному міжнародному безпековому середовищі.
11. Що означає термін "гібридні загрози"? Розкрийте на прикладі певного кейсу XXI ст. (на Ваш вибір).
12. Що таке "постколоніальні студії"? Виокремте ключові напрями сучасних постколоніальних студій.

13. Що таке “трансформаційне суспільство”? Що є головним в процесі суспільної трансформації?
14. Як Європейська конвенція з прав людини тлумачить принципи свободи вираження поглядів?
15. Схарактеризуйте відносини між країнами групи БРІКС, а також оцініть перспективи посилення впливу цього об'єднання на міжнародній арені.
16. Схарактеризуйте поняття ”інформаційний простір”, ”національний інформаційний простір”, ”міжнародний інформаційний простір”.
17. Яким чином цивілізаційна модель розвитку людства пояснює структуру сучасних міжнародних відносин?
18. Поняття “міжнародний порядок” та історичні типи міжнародного порядку.
19. Схарактеризуйте добу т. зв. континентального балансу сил великих держав XVII-XVIII ст.: та поясніть причини та наслідки цього «балансу».
20. У чому полягає міжнародне значення Вестфальського миру?
21. Назвіть два-три усесвітньо відомих аналітичних центри (think tanks), які займаються аналізом світової політики, розкрийте, в який спосіб вони впливають на міжнародні відносини.
22. Розкрийте суть дискусій про необхідність реформування Ради Безпеки ООН.
23. Що таке «державний інтерес» у визначенні політичного вектора Європи XV - XVI ст.?
24. Схарактеризуйте основні сучасні тенденції у міжнародних комунікаціях.
25. Як співвідносяться поняття “глобалізація” та “персоналізація” у сучасних міжнародних комунікаціях?
26. У чому полягає суть феномену глокалізації. Наведіть приклади або ілюстрації.
27. Розкрийте історію становлення Меркосуру та поясність, чим це об'єднання за механізмами ухвалення політичних рішень відрізняється від Європейського Союзу.
28. Як пов’язані між собою політичний режим у конкретній державі й типи її зовнішньої політики?
29. Як співвідносяться поняття “засоби масової інформації” та “засоби масової комунікації” з точки зору міжнародних інформаційних процесів?
30. Що таке публічна дипломатія? Коли вона виникла і як розвивається у (пост)сучасну добу?
31. Якою є роль культурної дипломатії під час війни росії проти України?
32. Якою є роль особистості (лідера) у сучасних дипломатичних практиках?
33. Модель “кошика для сміття” (garbage can) як представлення реальних процесів ухвалення політичних рішень у міжнародних відносинах.
34. Якою є роль недержавних громадських організацій у сучасних міжнародних відносинах?
35. За якими критеріями можна оцінити перспективи вступу конкретної країни до Європейського Союзу? Для ілюстрації можете обрати будь-які приклади з минулого чи сучасності.
36. На які регіони і за якими принципами поділяють африканський континент?
37. Наведіть приклади глобальних науково-аналітичних досліджень (приміром, індексів, статистичних даних), які використовуються при аналізі міжнародних процесів.
38. Якою є головна мета діяльності Міжнародного валютного фонду? Який вплив справляє МВФ на міжнародну/регіональну політику? Наведіть 2-3 приклади.
39. Яким чином ОПЕК виробляє загальну політику щодо видобутку нафти серед своїх країн учасників?

40. За якими критеріями можна типологізувати зовнішню політику держав?
41. Що таке “сек'юритизація” міжнародної політики допомоги і коли вона виникла? Наведіть конкретні приклади.
42. Які на Ваш погляд існують виклики перед дипломатією постконфліктних держав?
43. Які трансформації зазнає класична міждержавна багатостороння дипломатія у XXI сторіччі?
44. Охарактеризуйте основні розбіжності у поглядах фахівців щодо тлумачення терміну “Глобальний південь”.
45. Якою мірою та у яких секторах міжнародне гуманітарне право та права людини є визначальними для зовнішньої політики демократичних держав?

ІІІ. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Веймер Д. JL, Вайнінг Е. Р.. Аналіз політики: концепції, практика / Пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника; Наук. ред. пер. О. Кілієвич. - К. Вид-во Соломії Павличко «Основи», 1998. -6 5 4 с.
2. Дем’янчук О. Публічна політика в системі управління суспільним життям / Система розробки і здійснення публічних політик в Україні. / Під загальною редакцією О.П. Дем’янчука. - К.: Факт, 2004. - 224 с.
3. Парсонс В. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики. Переклад з англійської О. Дем’янчука. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. - 549 с.
4. Дем’янчук О. Онлайнкурс «Основи державної політики». Платформа «Prometheus». https://courses.prometheus.o гд.па courses Prometheus/GOV 101/2015 T2/about
5. Зарембо К. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту. К.: «Віхола», 2021.
6. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : Вибр. наук, праці / О. С. Власюк. К. : НІСД, 2016. 528 с.
7. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В..І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянюк та ін. / за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
8. Парахонський Б. О. Актуальні виклики та загрози регіональній безпеці: висновки для України/Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська; за заг. ред К. А. Кононенка : аналіт доп. / Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська. К. : НІСД, 2014. 48 с. (Сер. «Національна безпека», вип. 6).
9. Buzan, B., Hansen, L. The evolution of international security studies / Barry Buzan, Lene Hansen. Cambridge, UK ; New York : Cambridge University Press, 2009. xvi, 384 p.
10. Dannreuther, R. International Security, The Contemporary Agenda. Cambridge, Polity Press, 2008.
11. Муазі Д. Геополітика емоцій/ К.: Брайт Букс, 2018.
12. Кіссінджер Г. Світовий порядок / К.: Наш формат, 2017.
13. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій /Харків, Віват. 2020.
14. Турчин Я.Б. та ін. Історія міжнародних відносин. Навчальний посібник / Я. Б. Турчин, Р. Б. Демчишак, Т. І. Плазова. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 140 с.
15. Брусиловська О.І.,Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. — сер. XVII ст. н.е.). - Навчально-методичний посібник. - Одеса 2013.
16. Зінченко А. Історія дипломатії : від давнини до початку нового часу. Навчальний посібник. - Вінниця : Нова книга, 2002.
17. Крип'якевич І. Всесвітня історія: у 3 книгах. Книга 2: Середньовіччя і нові часи. - Київ: Либідь, 1995.

18. Яковлєв М. В. Концепт «модель нейтралітету» як інструмент політичних маніпуляцій по відношенню до України (методологічний вимір). Політикус : наук, журнал. 2022. № 2. С. 98-104.
19. Яковлєв М. Що криється за «русофобією» в які Росія звинувачує увесь світ? https://spa.ukma.edu.ua/analvtics/shcho-kryietsia- za-msofobiieiu-v-iakiy-rosiia-zvynuvachuieuves-svit/
20. Тараненко Г.Г. Перспективи реформування Організації Об'єднаних Націй // Проблеми міжнародних відносин. – Київ: КиМУ, 2019. – Вип. 16. – С. 40–61.
21. Тараненко Г. Сучасні виклики зовнішньої політики України в контексті розвитку системи міжнародної безпеки: [зб. наук. праць / наук. ред.. Некряч А.І. та ін.]. – К.: КиМУ, 2018. Вип. 14. С. 78 – 100.
22. Taranenko A. Conflict Resolution within European Union: Experience of Spain. Проблеми міжнародних відносин: зб. наук. праць / наук. ред.. Некряч А.І. та ін. Київ: КиМУ, 2020. Вип. 17. С. 38-60.
23.Current Relations of Ukraine and the European Union / / Г.Г Тараненко // Проблеми міжнародних відносин: [зб. наук. праць / наук. ред. Некряч А.І. та ін.]. – К.: КиМУ, 2017. Вип. 12. С. 39-57.
24. Paul R. Viotti, Mark V. Kauppi, International Relations Theory. Longman, 2013.
25. Christian Reus-Smit and Duncan Snidal (edsl), Oxford Handbook o f International Relations, 2008.
26. Joseph S. Nye, Jr, Soft power, Foreign Policy. No. 80, 1990, pp. 153-171 OR: Nye, J. S., Jr. (2011). The Future o f Power. New York: Public Affairs.
27. Wallerstein, I. World-Systems Analysis: An Introduction. Durham, NC: Duke University Press, 2004.
28. Jackson, Robert H, and Georg Sorensen. Introduction to International Relations: Theories and Approaches. Oxford: Oxford University Press, 2007.
29. Berridge G.R., Keens-Soper Maurice, and Otte T.G. (Eds.) Diplomatic theory from Machiavelli to Kissinger, NY, Palgrave, 2001, Pp. 227.
30. Sharp Paul, Diplomatic Theory of International Relations, UK/US, Cambridge University Press, 2009, Pp. 359.
31. Leguey-Feilleux Jean-Robert, Global Governance Diplomacy: The Critical Role of Diplomacy in Addressing Global Problems, London/Maryland, Rowman & Littlefield

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати фахового вступного випробування за спеціальністю С3 «Міжнародні відносини» оцінюється за 200-бальною шкалою.

Оцінювання фахового вступного випробування за спеціальністю С3 «Міжнародні відносини» здійснюється членами фахової атестаційної комісії за такими критеріями:

– абітурієнт вважається таким, що склав фахове вступне випробування, якщо його оцінка становить 150-200 балів;

– у випадку, якщо оцінка за фахове вступне випробування становить 0 – 149 балів, абітурієнт вибуває з конкурсного відбору.